

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2011**

Rada Gminy Kętrzyn działając w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii uznając, iż problemy społeczne i realne koszty wynikające z uzależnień dotyczą w różny sposób całe społeczeństwo przyjmuje za konieczne podejmowanie działań mających na celu ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień w związku z czym uchwała niniejszy program na 2011 rok.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kętrzyn jest gminą wiejską położoną wokół miasta Kętrzyn. W chwili obecnej liczy 8501 mieszkańców z czego 1842 nie przekroczyło 18 roku życia, a 2330 przekroczyło 50 rok życia. W gminie znajduje się 79 miejscowości w większości o charakterze popegerowskim. Z różnych form wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2010 skorzystało ponad 32 % mieszkańców. Bezrobocie, niski status materialny i wciąż ograniczone możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego w dużej mierze przyczyniają się do takich problemów społecznych jak dysfunkcje rodziny, patologie, konflikty z prawem, uzależnienia i przemoc.

DIAGNOZA

Na podstawie danych statystycznych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Konsultacyjno – Psychoedukacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że nadużywanie alkoholu jest jednym z poważnych problemów społecznych w gminie i bezpośrednią przyczyną wielu dysfunkcji, niewydolności wychowawczej i rozpadu rodzin. Natomiast zjawisko narkomanii w gminie choć wydaje się nie stanowić problemu społecznego zaczyna być zjawiskiem zauważalnym co wskazuje na konieczność przeprowadzenia jego diagnozy.

Od roku 2000 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych trafiły 283 osoby, które przez nadużywanie alkoholu spowodowały określone szkody społeczne, z czego wobec 81 osób wnioski do Komisji były kierowane wielokrotnie. U 145 osób stwierdzono chorobę alkoholową, a do Sądu Rejonowego w Kętrzynie skierowano 159 wniosków o orzeczenie przymusowego leczenia odwykowego. Niestety skuteczność przymusowego leczenia nie przekracza 5% co świadczy o jego nieefektywności i nie uzasadnia związanych z nim wysokich kosztów postępowania. Same koszty procedury prowadzącej do orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego, która jest dla gminy obligatoryjna pochłonęła w 2010 roku 9.600,00 zł. Corocznie do Komisji kierowanych jest średnio 45 wniosków, gdy średnia ta do roku 2004 nie przekraczała 24 wniosków. Coraz częściej też wnioski dotyczą kobiet oraz rodziców i dzieci, co świadczy o przejmowaniu negatywnego wzorca picia przez młodsze pokolenie.

Z doświadczeń Ośrodka Konsultacyjno – Psychoedukacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że nadużywanie alkoholu bardzo często wiąże się z różnymi

formami przemocy domowej. W ostatnim roku z pomocy Ośrodka skorzystało 80 osób w tym: 32 ofiary przemocy, 5 sprawców przemocy w rodzinie, 9 osób uzależnionych od alkoholu. Udzielano również pomocy w zakresie poradnictwa dla małżeństw, zaburzeń w komunikacji interpersonalnej i zachowaniu.

Z przeprowadzonych na początku 2008 roku badań wynika, że w co piątej rodzinie w gminie dochodzi do kłótni, co najmniej kilka razy w miesiącu. W co dwudziestej dochodzi do kłótni niemal codziennie. Co czwarty dorosły mieszkaniec gminy został uderzony lub uderzył przynajmniej raz w życiu współmałżonka (partnera). Co dwudziestej osobie zdarzyło się to wielokrotnie. Poniżania lub wyzwisk ze strony partnera doznaje co czwarta osoba. Prawie co dziesiątej osobie współmałżonek (partner) ogranicza kontakty towarzyskie oraz możliwość prowadzenia domu. Co piąta osoba była bita przez innego członka rodziny. Ponieważ temat przemocy nadal często pozostaje tematem tabu, należy założyć, że faktyczna skala powyższych zjawisk jest większa od przedstawionej.

Z uwagi na powyższe można się pokusić o twierdzenie, że u źródeł problemu nadużywania alkoholu i przemocy leżą poza uwarunkowaniami ekonomicznymi również silne uwarunkowania środowiskowe, kulturowe, brak umiejętności społecznych, szczególnie w zakresie wychowania dzieci i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

BAZA I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Największy nacisk w roku 2011 powinien być wzorem ubiegłego roku położony na edukację i profilaktykę społeczną warunkującą możliwość dokonywania się zmian poglądów i zachowań społecznych, oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Należy również zwiększyć ilość profilaktycznych działań kierowanych do osób dorosłych, a szczególnie rodziców prowadzących do podniesienia kompetencji wychowawczych. Ważne jest też motywowanie oraz tworzenie warunków i systemu pomocy dla osób podejmujących działania w kierunku dokonania pozytywnych zmian w swoim otoczeniu, funkcjonowaniu swojej rodziny czy własnym życiu, a mogące mieć pozytywny wpływ na postawy wobec różnego rodzaju używek. Również w roku 2011 należy przeprowadzić na terenie gminy badania diagnostyczne zarówno problemu nadużywania alkoholu jak też zażywania narkotyków.

Skuteczne działania wymagają współpracy wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem uzależnień i stanowiących swoistą bazę dla realizacji programu.

Partnerami w realizacji gminnego programu są:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie
- Ośrodek Konsultacyjno - Psychoedukacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Poradnia Leczenia Uzależnień
- Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie
- Szkoły, placówki oświatowe
- Centrum Dziecka i Rodziny
- Gminny Ośrodek Kultury
- Kościoły i związki wyznaniowe
- Organizacje pozarządowe w tym: Stowarzyszenie Oświatowe Gminy Kętrzyn, Stowarzyszenie Edukacja, Rozwój, Aktywność „ERA”.

ZAŁOŻONE CELE GMINNEGO PROGRAMU

1. Ograniczenie ilości środków psychoaktywnych przyjmowanych przez młodzież oraz podwyższenie wieku inicjacji poprzez:
  - prowadzenie zajęć profilaktycznych (warsztaty, programy, spektakle) dla młodzieży mających na celu rozwijanie świadomości, budowanie poczucia własnej wartości i uczenia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia środkami uzależniającymi,
  - realizacja programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży upijającej się,
  - współorganizacja kolonii , zimowisk i zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyki uzależnień, rozwijania umiejętności społecznych i promocji zdrowego trybu życia.
  - angażowanie rodziców do udziału w zajęciach profilaktycznych i wychowawczych dla dzieci i młodzieży,
  - wspieranie i pomoc w organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy w miejscu zamieszkania.

2. Ograniczanie ilości nowych przypadków uzależnień poprzez:
  - budowanie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz podejmowanie wspólnie z instytucjami partnerskimi działań na rzecz przywrócenia prawidłowych funkcji w rodzinach dysfunkcyjnych,
  - Przeprowadzenie badań diagnostycznych z zakresu używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych przez mieszkańców gminy.
  - prowadzenie różnych, szeroko rozumianych form edukacji społecznej,
  - organizacja konferencji i seminariów w zakresie problemów rodziny wynikających z uzależnień.

3. Zwiększenie dostępności różnych form pomocy i rehabilitacji dla osób uzależnionych i członków ich rodzin poprzez:
  - wsparcie i współpracę z ośrodkami odwykowymi w kierunku wprowadzania nowych form pomocy i leczenia,
  - prowadzenie Ośrodka Konsultacyjno - Psychoedukacyjnego w ramach Klubu Integracji Społecznej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
  - organizacja szkoleń i wspieranie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności przez osoby działające w ramach instytucji lub organizacji pozarządowych na rzecz pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.

4. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych uzależnieniami poprzez:
  - wspieranie systemu wczesnego rozpoznawania zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu w podstawowej opiece zdrowotnej,
  - działania Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kierunku zastosowania obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych.

5. Zmniejszenie rozmiarów i skutków naruszeń prawa związanych z handlem i zażywaniem środków psychoaktywnych poprzez:
  - współpracę z organami ścigania w celu zwiększenia efektywności wykrywania w/w przestępstw,
  - wspieranie działań prewencyjnych policji,

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU

1. Za prawidłową realizację całości Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiada Koordynator ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, do którego obowiązków w szczególności należy:

- koordynacja na terenie gminy Kętrzyn wszelkich działań na rzecz zmniejszenia problemów uzależnień,
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i leczenia odwykowego,
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach realizacji ustawowych zadań komisji oraz tworzenia i realizacji gminnego programu,
- prowadzenie wszelkiej wymaganej sprawozdawczości z realizacji powyższych zadań.

2. Organem inicjującym i opiniodawczym w kwestii tworzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

a. do zadań Komisji w szczególności należy:

- podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu,
- kierowanie osób w trybie określonym w odrębnych przepisach na badania biegłego w zakresie uzależnienia alkoholowego,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- opiniowanie i inicjowanie działań związanych z profilaktyką i terapią problemów alkoholowych na terenie gminy.

b. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu Komisji otrzymają wynagrodzenie w wysokości 90,00 złotych brutto. Koordynator ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będąc członkiem Komisji bierze udział w jej posiedzeniach w ramach swoich obowiązków służbowych w związku z czym powyższe wynagrodzenie mu nie przysługuje.

3. Cele Gminnego Programu będą osiągane poprzez realizację zadań zawartych w harmonogramie stanowiącym integralną część niniejszego programu. Harmonogram zawiera działania ze wskazaniem ich potencjalnych realizatorów oraz szacunkowe koszty ich realizacji. Harmonogram może być rozszerzony w trakcie realizacji zależnie od aktualnych potrzeb oraz możliwości finansowych i organizacyjnych.

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY
Andrzej Sienkiewicz
Andrzej Sienkiewicz